

и засили въ значителна степенъ дѣйността на В. М. О. Р. О., а така също спаси Организацията отъ евентуално подпадане на хората ѝ подъ влиянието на върховизъма.

Втората акция — сполучливо извършения бомбенъ атентатъ въ Солунъ — постигна гонимата си цѣль. Посегна се на чуждия капиталъ. Европейскиятъ капитализмъ се стрѣсна, нададе викъ и за да не бжде застрашаванъ поиска интервенцията на великитѣ сили. Съ други думи не за чернитѣ очи на роба, а за да не бжде обезпокояван и за да бжде добръ рентиран, европейскиятъ капитализмъ — направи това. До колко ми е известно: Иорданъ п. Иордановъ — Орцето, Дим. Мечевъ, Константинъ Кирковъ, Павелъ Шатевъ, Ив. Маноловъ, Д. Ляповъ—Гуринъ, който току що се е билъ върналъ отъ Армения, кждето е дѣйствувалъ съ арменскитѣ революционери, Борисъ Сарафовъ сж вдъхновителитѣ, а първитѣ четирма отъ тѣхъ и изпълнители на тази акция. Нещо позече — тѣ сж биле за единичното и прямо дѣйствие „Action directe“ по-подобие на рускитѣ анархисти и нихилисти, въ каквото дѣйствие не се ангажиратъ маситѣ, а само дадена личностъ. И ако има днесъ да съжаляваме за нещто отъ миналото, то е за гдѣто тази група нemoжа да създаде именно такова конспиративно ядро при В. М. О. Р. О., отъ което всѣко освободително движение има належаща нужда. Споредъ менъ бомбения атентатъ въ Солунъ се равнява на 20 голѣми четнишки сражения. Нѣщо повече: ефектътъ му се равнява даже на Илинденското възстание, тѣй като въ атентата сж били ангажирани дванадесетъ лица, а въ двадесетъ сражения сж падали неизброими жертви; създавали сж се афери, населението е било опожарявано, затваряно, заточавано, безчестено и избивано. Вънъ отъ изброенитѣ послѣдствия същото това население е трѣбвало: да храни, облича, укрива и пр. четници, които, веднѣжъ рѣшили да мрѣтъ за свобода, можеше да бждатъ използвани именно за единични дѣйствия. До като въ Македония се водеха по поля и гори сражения, не се отдѣлиха лица, на които да бжде възложено убийството на Хилми-Паша, напримеръ. А колцина бѣха като Хилми Паша! — Всѣки санджакъ, всѣка кааза имаше своитѣ малки и голѣми тирани, съ които най-напрѣдъ трѣбваше да се справи Р. Организация.

Плѣняването на американката Мисъ Стоунъ и бомбения атентатъ въ Солунъ си останаха, като красиви епизодчета въвъ грамадната тогавашна трескава дѣйностъ на Б. М. Р. О. И когато маситѣ бѣха поставени въ движение, мжно бѣше да се възпратъ. Водачитѣ на организацията много добре са разбирали и прѣценявали условията, при които трѣбваше да се обяви повсеместното възстание въ Македония. Те знаеха, че ще срѣщнатъ организираната съпротива на отоманската имперска-власт, чиито сили не бѣха ангажирани, нито въ нѣкакви вжтрешни междуособици, било изъ Азиатскитѣ, било изъ други некои провинции на обширната империя, нито пъкъ въ некаква вжтрѣшна акция. Отъ друга страна, инородните населения, особено преодоляващето турско малоин-